

TELEGRAFUL ROMANU.

Telegrafulu este de două ori pe săptămână: Duminică și Joi. — Prenunțarea se face în Săbii la expeditorul foiei pe afară la c. r. poste cu bani găta prin scrisori francate, adresate către expeditor. Prețulu prenumerației pentru Săbii este pe anu 7 fl. v. a. ear pe o jumătate de anu 3 fl. 50. Pen-

Nr. 100. ANULU XX.

Săbii, in 1426 Decembre 1872.

tru celelalte părți ale Transilvaniei pentru provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl. iera pe o jumătate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. și țeri și reine pe anu 12 1/2 anu 6 fl. Inseratele se platescu pentru întâia ora cu 7 cr. sirulu, pentru a două ora cu 5 1/2 cr. și pentru a treia repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

ad Nr. cons. 1079/1872.

Incunoscintiare.

In legatura cu decisiunea consistoriale din 10 Ianuaru a. c. Nr. cons. 37 publicata in „Telegr. Romanu“ din 3/15 Februaru a. c. nr. 10. se aduce prin acest'a la cunoscint'a publica : ca supunendu-se censurei prescise in acum numit'a decisiune consist. P. P. Georgiu Reulu, parochu in Ludosiu, Teodoru Necsi'a, parochu in Bungardu, Ioanu Craiciunu, parochu in Apoldulu de susu și DD. Visantiu Maniu, juristu absolutu, și Veniamin Almasianu, clericu absolutu și juristu, — s'au aflatu apli pentru de a fungă că apertori in cause matrimoniale și disciplinari inaintea forurilor năstre bisericești și scolari, spre care s'fersitu li s'a impartasit'a și bine-cuventarea arhieresca in întielesulu §-fului 442. din Dreptulu Canonicu.

Săbii in 12 Decembre 1873.

Dela Secretariatulu Consistoriului arhierescanu.

Aniversarea Metropoliei năstre.

Marti in 12/24 Decembre amu serbatu a opt'a aniversare dela reînfiintarea sėu restitorea metropoliei năstre. Unu evenimentu insemnatu in vieti'a năstra nationale bisericești și dupa sperantiele năstre, unu evenimentu, a cărui insemnatate posteritatea năstra va sa-lu admire mai multu decâtu generatiunea presenta.

In vr'o câte-va trasuri sa impartasimu publiculu cetitoriu cum s'au serbatu aici diu'a acest'a nationale-bisericești. Luni in prediua la 4 ore dupa amedi, a fostu in biseric'a din cetate rogaciune de s'era solemnă cu lithia; la 7 ore s'era au iluminatu elevii institutulu nostru teologico-pedagogicu edificiu seminariale; Marti diminet'a a fostu servitiu ddieescu solemn impregnatu cu rogacioni de multiamita; și la acest'a și la celu de s'era din ajunulu aniversarei pontifică P. Archimandritu și Vicariu Archiepiscopescu Nicolau Popo'e'a. Sub decursulu liturghiei roști P. Protopresbiteru alu Săbiului I și Directoru alu Institutulu nostru teologico-pedagogicu, Ioanu Hani'a, o cuventare acomodata dilei festive, prin carea amint' pre scurtu trecutulu nostru nationalu bisericescu, luptele năstre sub scutul vechiei năstre metropolie, fatalitatea, ca mai atunci candu cugetamu a fi scapati de băntuiele trecutulu se aflara chiaru doi capi bisericesci Teofilu și in fine Atanasu, cari, sedusi de promisiuni false, s'farma și distrugu biseric'a, deschidu drumulu urei inlre frati și aducu cele mai mari napastuiri asupr'a romăniloru; arata starea in carea se află biseric'a năstra pāna la 1845 și cum prevedinti'a ni-a tramisu unu barbatu, carele prin staruint'a sea neobosita a restauratu la 1864 aceea ce nimenea nu mai voiea sa crēda, metropolia cea perduta inainte cu 164 de ani. — Sperāndu ca vomu potē publicā la tempulu seu cuventarea intrēga ne multiamimu de asta-data cu cele atinse in liniamentele cele mai generali.

Dupa servitiulu ddieescu intieleginti'a de aici din cleru și laici s'a presentatu inaintea Escelentiei Sele Presāntitulu Archiepiscopu și Metropolitu Andreiu Baronu de Siagun'a, sub conducerea Preacuviosiei Sele P. Archimandritu și Vicariu Archiepiscopescu Nicolau Popo'e'a, carele in pucine și nimerite cuvinte arata momentuositatea serbarei dilei aniversarie, atinge marimea evenimentulu trasu la indoiala și declarat de unu pium desiderium chiaru și de barbati mai insemnati de ai nostri și realizatu totusi de Escelentia Sea, a carni opu se potē dice ca este restaurarea Metropoliei.

Escelentia Sea manecāndu dela impregiurarea ca ne aflāmu in apropiarea Craciunulu aduce aminte ca biseric'a năstra canta cu ocaziunea acest'a : **Nascerea Ta Chsu Dumnedieulu**

nostru resarita u lumii lumina cunoscintiei!

Lumina cunoscintiei inse este sciintia de carea lumea se nesuesce acum a fi condusa. Ceea ce s'a facutu in si cu biseric'a năstra s'a facutu fāra de a avē lipsa a vatemā sėu batjocori pre cineva totu numai pre bazea sciintiei, carea dupa cum s'a esprimatu și in prefati'a opulu intitulatu „Enchiridionu“ este corespondietorie și pentru secululu nostru. De lumina cunoscintiei a fostu condusu și Majestatea Sea Imperatulu și Regele nostru cāndu in ajunulu craciunulu unei biserice creștine s'a induratu prea gratiosu a sancționā dorinti'a năstra comuna, Metropolia năstra.

Eata dara detorinti'a năstra, cā si noi sa ne nisumu cātra sciintia, cāci lucrurile cari se intreprindu fāra de dens'a, cum suntu și ale fratiloru serbi, nu ducu la nici unu rezultatu bunu. Astadi numai ce o condusu de lumina cunoscintiei, de sciintia, potē prosperā.

Poftindu tuturor serbatorile ce voru urmā fericite impartasi binecuventarea Arhieresca, cu care se și terminā festivitata aniversarei.

La aniversare.

Scriemu sub impressiunea celor audite și vedite cu ocaziunea solemnității unu evenimentu epocalu, a unu evenimentu, pre care noi adese-ori nu-lu privimu din o perspectiva, nici in privinti'a trecutulu nici a viitoriulu, pentru cā sa-lu potemu cuprinde. Omenii in genere suntu dedati a considerā numai partea cea angusta a presentulu, și adese-ori, dupa cum face acelu ce privesce unu edificiu, cauta și se impede ca de colōrea sea cea incaruntita de seculi, dara nu considera soliditatea și eleganti'a stilulu, nu monumentuositatea intregulu. Festivitata aniversarei ne pune inse in pusetiune cā sa cautāmu nu numai la ce ne infatisieza presentulu și estierulu acestuia, ci sa ne nisumu a cuprinde obiectulu festivitātiei aniversarie, metropolia năstra in totu cuprinsulu ei.

Dēca nōne romăniloru din Transilvani'a și Ungari'a nu ni-a fostu remasu alte monumente, in cari sa fia sapatu trecutulu nostru pāna la origine, apoi biseric'a, ea unica, ni-a fostu remasu, și inca in periferia aceea, in carea s'a intemeiatu in seculii cei dintāiu ai creștinatātiei.

O lumina perfecta asupr'a firulu istoricu, carea sa ne arate prin ce fase a trecutulu acestu monumentu in primii seculi inca nu este. Negur'a ce jace asupr'a primiloru seculi ai istoriei năstre nationale, sciintia o va delaturā și atunci nu vomu presupune, cā vomu sci cum a fostu inceputulu biserice năstre și mai detaiatu. Un'a scimu inse și acum si adeca, ca Metropolia năstra se incepe mai odata cu creștinatatea, ca ea a fostu marta la fōrte multe și mari schimbāri politice, trecendu in revista imperatie; preste ea au venit invasiuni, cari au vatematu, au ciungaritu din edificiu ei esternu, dara fundamentulu ei a remasu, și pentru aceea ea nu ne-a servitu numai de pastratori'a scirei despre originea năstra, ci, dupa cum marturisesce presentulu, a fostu și este radimulu celu tare alu creștiniloru nostri in moralitate, condițiunea principale a fia-cārei societāti omenesci cu potere de viētia in sine, și promite a fi și in viitoriu mai multu dēca o vomu sci apretivi.

Din cele ce scimu ca s'au petrecutu, din cele ce le vedemu și noi insine ca se intempla, ne potemu dara totu-si și noi face o idea despre insemnatatea obiectulu nostru, potemu cunōsce și gasi ca obiectulu acest'a este maretiu, ca este demnu de a ne aduce deosebitu aminte de densulu in diu'a aniversarei sele.

Aducerea aminte inse sa se faca sub scutul sciintiei resarite de odata cu nascerea lui Chsu.

Pentru ce o dicemu acest'a ?

Noi avem restituita Metropolia in periferia ei. Institutiunile ei bisericesci suntu acele ce au fostu de cāndu s'au constituitu biseric'a. Acele inse au fostu totu-dēun'a, dara nu au fostu folosite totu-dēun'a dupa cum se cuvino și de aci apoi caderea nu a metropoliei, ci a membriloru ce o reprezentau pāna la starea cea de atātea ori descrisa, dara cu deosebire pāna la plasticitate depinsa in opulu celu renumitu intitulatu : „Vechia Metropolia.“

Acum iera ne-amu inaltiatu la dens'a, i-amu regasitu bazele nevatemate, este de lipsa cā edificiu estieru alu biserice (congresu, sinōde) sa-lu radicāmu pre densele; din trensele și prin trensele sa ne recreāmu in religiune, religiositate și moralitate pentru ca ele suntu „compuse cu mare intielepiciune și acomodate literei și spiritulu in-ventiaturiloru celoru vecinice ale lui Chsu și inaintea folōsele teoretice și practice ale clerulu și poporulu credinciosu, cāci ele cuprindu in sine inventiaturile luminatōrie și civilisatōrie pentru toti tempii.“ *)

Mare promisiune in cuvintele citate! și cu tōta marimea adeverulu implinirei nu se potē negā nici decum din natura promisiunei. Viētia bisericești derivata din inventiaturile cele vecinice trebuie sa fia aplicata in unu modu dreptu și sinceru și atunci rezultatele promise vinu de sine; ele trebuiescu numai puse in lucrare in unu modu impregnatu cu serguintia și cu intielepiciune și rezultatele promise nu voru intārdiā a se aretā in celu mai scurtu tempu, pentru ca, precum se dice in acelu-si locu citatu mai la vale : „classicitatea canōneloru biserice năstre nu numai n'au perdutu nimic'a pāna astadi din insemnatatea loru intensiva și estensiva, ci ea inca s'au maritu valōrea loru, pentru ca scimu din opuri științifice ca literatii natiuniloru civilisate, fāra deosebire de religiunea loru, din intrēga Europa, le studiēza, și le traducu acele in limbele loru cā misce produse classice ale creștinatātiei primitive și cu laude le infatisiezia posteritātiei.“

Suntu unii cari sėu din convingere falsa, sėu din seductiune calculata de altii voiescu a detrage preste totu, și apoi cu privire la referintiele năstre in specie insemnatatea bisericești ce o gasimu depusa in cuvintele citate. Prin detragerea acest'a voru cā sa abata interesulu fia-cāru creștinu ortodocsu de viētia bisericești, infatisindu-o pre cēsta din urma de unu ce supurfluu fatia cu lumea cea materiale din dilele năstre.

Cāndu amu disu de imperatiile și schimbārilor ce s'au petrecutu sub decursulu duratei metropoliei năstre au pututu sa cugete ori-cine numai decātu, ca astfel de interese materiale voru fi esistatu și in alte tempuri. Ba ce e mai multu in modu mai duru și mai crudu cautā de multe ori interesulu materialu și alu vanitātiei sa abata pre creștini dela calea desemnata de inventiaturile lui Chsu cele eterne. Si mai multu, dēca cautāmu asupr'a bisericești creștine preste totu, aflāmu ca astfel de interese se iveau chiaru și in sinulu servitoriloru bisericești, asiā incātu cutare societate creștina de unu astfel de reu erā amenintata cu perdere totale chiaru din caus'a servitoriloru bisericești insisi. Dovēd'a cea mai invederata o avemu și in biseric'a năstra nationale pre la finea secululu alu XVII și la inceputulu secululu alu XVIII. Dara câte unu barbatu, care nu lasā sa se stinga foculu celu sacru aprindea in scurtu tempu vapai'a de nou și mantuiā pre cei amenintati și i rechiamā iera la noua viētia.

Dēca potu barbati singuratici sa folosēca atātu de multu omenimeși cu ajutorulu vecinicele inventiaturi, cu cātu va fi mai bine cāndu o societate

*) Vedi „Enchirid.“ de Andreiu Baronu de Siagun'a, prefati'a pag. VI. R.

întréga, o națiune întréga le va avé dreptu de fa-
cția pentru a-i luminá pasii ei ?

Ori cum vomu considerá dara institutiunea bi-
sericeii nóstre, vomu dá de intensivitatea și estensi-
vitatea asiediaminteloru ei, și impregiurarea acést'a nu
numai ne justificá atentiunea cátra evenimentulu re-
invierei Metropolei nóstre, dara ne impune și da-
torinli'a cá cu și afara de ocașiunea aniversárei sa
ne interesámu de acea institutiune; inse de câte ori
ne vomu interesá totu-déun'a sa ne aducemu aminte
de cuvintele Parintelui nostru Archipastoriu, și in-
teresulu nostru sa se faca in întielesulu l u m i n e i
c u n o s c i n t i e i ?

Tratatulu de comerciu cu Austri'a.

Esputemu aici bazele pre care camer'a de co-
merciu din Vien'a au propusu ministeriului Austro-
Ungaru incheierea unui tratatu de comerciu cu tíer'a
nóstra.

Camer'a de comerciu arata mai întâiu impor-
tanti'a unui asemenea tratatu, din caus'a relatiuni-
loru intinse de comerciu dintre Románi'a și Austro-
Ungari'a. Védiendu seriósele silintie a guvernului
románu de a introduce in tóte privirile in tíera
cultur'a occidentului, camer'a nu se indoiesce ca
și in privirea comerciului Románi'a nu aru dorí sa
admita acelelea-si baze pre care le aflámu in tóte
tierile civilisate, și ca de siguru propunerile Austro-
Ungare voru gasi la noi o primire pretinósa și buna-
voitóre. Acestu complimentu a-lu adresá tieriei nóstre
lu întielegemu prea bine: „principiele pre care se
baséza comerciu in tierile apusene“ nu suntú altu
ce-va decâtú liberulu schimbu; prin acceptarea ma-
gutilóre ca tíer'a nóstra care merge in tóte privirile
dupa ideile culturii occidentului nu va caleá aceste
principie tocmai in privirea comerciului, camer'a de
comerciu pregatesce numai spiritele pentru propu-
nerea ce face apoi, de a se ficsá prin tratatulu
mentionatu mactimulu tacsei nóstre de importu la
7½ % pentru ori-ce obiecte, há pentru unele
precum lucrurile de aurú și obiecte de lúcsu sa se
reduca chiarú mai josu, la 5%. Asiá dara mai
intáiu voiesce camer'a de comerciu sa nu tae possi-
bilitatea de a urcá tacsele de importu pentru pro-
teguirea industriei nóstre, pentru totu-déun'a, sa
prefaca impunerea din tratatulu de Parisu in o in-
voielá de buea-voie, dupa cum amu lamurit'o in
numarul de eri. Alu doilea voiesce sa estinésca
pre câtú sa póte lucrurile de lúcsu pentru a potea
vinde mai multu in tíer'a nóstra, pentru a provocá

și mai multu in tíera tendinti'a spre ruinarea ce este
dejá atâtú de pronunziata in gospodari'a nóstra.
Din contra este de principiu ca asup'r'a lucrurilor
de lúcsu sa se puna tacse mai grele, pentru a nu
latí gustulu cheltuelei neproductive la cei ce nu au
de unde sa le faca. Déca nu din acestu punctu de
vedere, celu pucinu din acelu financiaru pentru spo-
rirea venitului statului nu treboie admisu asemene
clause, cáci noi avemu totu interesulu cá obiecte de
lúcsu importatu sa nu fia pre câtú se póte de estine;
acestu interesu este numai a tieriloru ce impórta, și
inca din Austri'a se impórta de acele obiecte de
lúcsu care servescu de consumatie la clas'a mijlocie,
tocmai unde aru trebú sa se intinda mai pucinu
tendinti'a spre cheltuel'a neproductiva.

Unu altu punctu alu proiectului de tractatu atinge
importulu de rachiuri și alcoolari. Importulu ra-
chiuriloru este opritu in Románi'a; pretindindu-se
ca romulu de Cub'a de provenientia austriaca este
numai spirtu boitu se respinge in totu-déun'a ro-
mulu indatu ce se vede ca vine din Austri'a. Cam-
er'a este de parere, a se interveni pre lánge gu-
vernulu nostru pentru a nu se mai cercetá originea
romuriloru introduse, din causa ca acum'a industri'a
aru fi ajunsu la acelu gradu de perfectiune ca
romurile artificiale suntú totu asiá de bune cá și
acele aduse de corabiele engleze. Cu alte cuvinte
camer'a de comerciu recunósce ca romurile Austriace
suntú numai imitatiuni, numai spirtu boitu, dara cere
a se liberá importulu acestor'a — de unde nu póte
urmá alt-ceva, decâtú ruinarea industriei rachiului la
noi, singura de vre-o importantia, prin concurenti'a
rachiului boitu austriacu.

Mai cere camer'a de comerciu suprimarea tac-
sei de esportu de 2½ % pre care o percepe tíer'a
nóstra de pre mai multe producte brute, precum
peteci, óse etc. Austro-Ungari'a cu fabricele ei de
zaharu și de hiarthia are interesu a-si procurá pre
cátú se póte de estine producte brute. Noi care
avemu interesu a radicá o industria in tíer'a nóstra
nu avemu acestu interesu de a facilitá esportarea
productelorú brute estinându-le, asiá încátú mai cu-
rendu sa iésa din tíera decâtú sa fia cumperate aici;
nu avemu nici interesulu a contribuí la estinirea
zaharului și a hiarthiei austriace, déca avemu de
cugetu a infúntiá fabrici de hiarthia și de zaharu in
tíera la noi, cáci la inceputu concurenti'a unei in-
dustrii mai vechi, ucide o industria nascenda tocmai
prin estinatatea preturiloru.

Pre de o parte se adauge și interesulu fiscalu

pentru mantinerea tacsei de esportu de 2½ %.
De asemenea se cere indepartarea tacsei de
transitu de 1½ %. Tocmai acést'a tacsa este in
ceea ce privesce interesulu financiaru fórté impor-
tanta. Venitulu din ea va cresce prin drumurile de
feru care voru sporí comerciu de transito, și tre-
cerea prin tacsa nóstra este necesaria. Prin ur-
mare nu întielegemu ce interesu amu avea noi sa
suprimámu tacsa de transito.

Mai cere camer'a de comerciu, cá pentru lu-
cruri aduse de vendiare in Romeni'a, dara care nu
se potú vinde și se inaponscu, sa se inapoiésca de
gvernulu tacsa de importu primita; iéra obiectele
ce se tramitu spre reparare in Austri'a sa fia cu
totulu scutite de tacse. Prin acestu sistemú ferra-
ri'a și mai alesu caretasi'a nóstra aru fi greu lovita
in interesulu industriei analoge din Cernauti.

In fine și acést'a este fórté importantu, camer'a
de comerciu voiesce sa induplece guvernulu no-
stru a regulá prin o lege generala tacsele comunale
suprimandu-se la unu mactimum, care s'aru potú
cu principiele propuse mai susu. Asiá dara sa ne
marginésca pána și in legislatiunea interióra a tieriei,
sa ucidemu dezvoltarea comunelorú nóstre care a-
vendu diverse necesitati au și nevoie de bani deo-
sebite, și prin urmare treboie sa li se lase libertatea
impunerei de tacse marginita prin aprobarea guver-
nului, pre care o au astazi. Nu mai atate, dara sin-
gurulu mijlocu prin care amu putea mai la urma pro-
teguí industria nóstra, in casulu cândú nu aru fi chipu
de scapatu de mactimulu de 7½ %, este prin sis-
temulu tacseloru comunale. Nu voim sa ne intin-
demu asupra acestui punctu. Ori cine inse întielege
ca pretentia camerei de comerciu de a ne margini
pána și in impunerea de tacse comunale, dovedesce
pána unde merge tendinti'a tratatului ce ni se av
propune pentru esplótarea tieriei nóstre.

Si pentru tóte aceste sa se creda ca ni se da
vre unu folosu? Dupá ce onorabil'a camera ataca
justiti'a tieriei nóstre, apoi sustiene ca treboie inter-
venitu pentru mantinerea jurisdicțiunei consulare?

Acestu tratatu nu este altu ce-va decâtú unu
midilocu de despoiere a tieriei, de serbire econo-
mica, a cáru tendintia este in sa destulu de pro-
nunciata de cei ce nu suntú orbiti prin principiele
unei scoli economiste ce si-au traitu acum traitulu.
„Cur. de Iassi“.

Bla si u, 12/24 Dec. 1872. (Nescari ob-
servári la unele puncte din corespondinti'a dto Sa-

FOISIÓRA.

Laudele sántului Apostolu Andreiu și 30 Novembre 1872.

discursu rostitu de Gregoriu Pletosu cl. in an. II.

Motto: „Veniti, amu aflatu pre
celu doritu“.

Inca este placuta, este recenta suvenirea, in
carea innóta anim'a din caus'a unui actu de mare
insemnatare, indeplinitu in acestu locu, cá unu do-
cumentu ca románulu scie apretia meritulu, scie
a-si manifestá simtulu seu de pietate și reve-
rentia; inca palpita anim'a mea, și credu a tuturoru
cândú vedu cu ochii spirituali acea festivitáte pusa
inainte prin puterea memoriei, și eata o nóua de-
lectare se acumuléza, intindendu o nóua ocașiune
spre spressionea unui simtiu și mai vivace de pie-
tate și reverentia.

Diu'a de 30 Novembre a sositu. Serbámu po-
menirea sántului Apostolu, Andreiu celui intáiu chia-
matu. — Dara nu e numai atât'a, ce ne-a facutu a ne
salatá in asta séra; — ci destulu, cáci cu putienu
amu auditu dejá. — Serbéza intregu poporulu astadi
o serbatóre piósa și patriotica. — Eu inse me voi
marginí pre lánge cea dintáiu; ad. a eruá dupa
potintia impreuna cu dvóstra: „L a u d e l e s á n -
t u l u i A p o s t o l u A n d r e i u , c e l u i n -
t á i u c h i a m t u .“

A laudá, on. publicu, pre stulu Apostolu
Andreiu insemna a aretá faptele sele, cari au
meritatu laudá. — A aretá pentru ce s'a ostenitu
și a muritu, va se dica care a fostu stimululu atrac-
tivu alu sacrificiului seu! Num-'mi respundeti? Nu,
cáci 'mi place a ve preveni și a ve spune ca a
fostu . . . C h r e t i n i s m u l u .

Chrestinismu! Opu divinú! O institutiune sacra
de origine neesprimabile pria cuvinte și limb'a
omenésca.

Chrestinismu! spressione dulce și placuta in
gur'a tuturoru, cari te marturisesca prin cuvinte și
te infatisiéza in fapte!

Tu opu divinú, adusu din cerú intru acést'a
vale de plángeri și lacrimi, dara atâtú de escelenta
a omului, — tramite lumin'a t'a cá sa-ti potú in
modu conveninciosu esprime notiunea și puterea, și
laudá pre Apostolulu teu!

* * *

Nascerea Chrestinismului on. publicu este celu
mai placutu punctu, care ni-lu ofera istori'a atâtú
sacra câtú și profana. — In analele ori-cárei sci-
intie, colum'a principale o c'prinde originea chre-
stinismului, — invetiatur'a Mantuitorului. — Este
evenimentulu celu mai importantu in istori'a uma-
nitatei. —

Revelatiunea divina, dupa cum o aflámu in
Ddieu omulu Christosu și salvarea indeplinita prin
elu e acelu stelpu, pre lánge care se inverté sis-
tem'a lumii. Ea este plenitudinea tempului înainte
de Christosu și inceperea altui nou. — Tempulu
premersu a fostu destinatú spre pregatire pentru
actulu mantuirei urmandu; de aceea cândú Fiulu
lui Ddieu a luatú trupú omenescu, acelu tempu si-a
luatu incheerea și implinirea sea.

Acelu tempu se caracteriséza in genere prin o
nesuintia energica, mai multu séu mai putienu con-
stante, dupa cunoscuti'a adevérului precum se aflá
acel'a espusu in opiniunile religióse și tradițiunile
popóreloru, in a cároru cunoscutie dopa parerea
m a i c o m u n e , p o t e a u d e v e n i s i n g o r u f i l o s o f i i .

Din contra tempulu dupa Christosu ajunsu la
adeveru in fiulu Mariei, Christosu a lui Ddieu, se
caracteriséza prin o nesuintia energica a spiritului
cátra o pricepere mai adenca și la o intemeiere mai
poternica a adevérului dejá ajunsu. Va se dica:
tempulu înainte de Christosu nesuesce, vine cátra
elu, iéra cestu dupa se reduce la densulu.

D a e r a n ó u a s e i n c e p e , d o m n i i m e i ! I m p l i n i -
r e a g r a t i e i , c e a c u r s u d i n j e r t l ' a M a n t u i t o r i u l u i ,

creá o viétia nóua in sinulu omenimei, și inca o
viétia nóua atâtú pre terenu practicu, câtú și in im-
periulu cunoscutiei. — Virtutea, carea mai inainte
se cunoscea, dupa cum erá in ide'a sea, fára a se
practisá și introduce la poporu, singuru de întie-
leptii sei, se formá acum intru o viétia nóua, plina
de putere cá nici cândú mai inainte.

Idealulu perfectiunei supra-naturali in grati'a
spiritului divinú, cátra care salvatoriulu a deman-
datu credinciosiloru sei a se nesú, se pune in rea-
litate și creá unu eroismu alu virtutei, decâtú care
nu s'a mai vedutu pána acum in lume.

Prin revelatiunea divina a Fiului lui Ddieu i
s'a deschisu omului abundanti'a cunoscutiei, de ca-
rea mai inainte abia putea visá; și déca e dreptu,
ce a disu vechii: „adeverulu e nutrementulu spi-
ritului“, atunci cu atâtú mai adevératu va fi: ca
revelatiunea salvatorelui este mân'a neinpucinavera,
din carea spiritulu continuu 'si póte trage nutrementu
nou pentru cunoscutiele sele.

D'a; asiá este! Cáci cei vechi se incercara
a fránge baricad'a raticirei, carea impedecá privirea
spiritului in sórele veritatei, spre a primí radielu
luminei adevérului divinú; și s'a nesuitu cu tóta
puterea spre ajungerea acestui scopu, și nesuintiele
ce e dreptu nu au fostu fára nici unu resultatú,
dara cá sa castige intregitate a adevératatei, nu a
potutu. Si togmai prin acést'a a trebuitu a se aretá
argumentele cele mai concrete, cá spiritulu omenescu
de sine, fára revelatiunea divina, dupa pecatulu stra-
mosiescu nu e mai multu in stare a ajunge la pu-
rulu adevérulu.

Acum inse in cuventulu lui Ddieu se arata
intregu adevérulu incorporatu, și ce au apetatú ve-
chii cu atât'a aviditate, se da ómeniloru din indurarea
lui Ddieu; acum se afla spiritulu in midiloculu
luminei adevérului, și nu are lipsa de a infránge
baricade, ci numai punctulu de purcedere și sco-
pulu seu sa si-lu formedié altmintrea.

Messi'a s'a nascutu. — Incepe a propovedú,

biu 27 Nov. 1872, publicata in „Telegr. Rom.“ nr. 97) In corespondința apostrofata, carea e o lamentatiune vatematoriă nu numai de adeveru fără și de persoane și inca de pusețiune înaltă, precum și de instituttele anumite în aceea, se atinge înaltă persoană a Escelentiei Sele Parintelui Metropolitu V a n c e a , și inca fără nici unu respectu la pusețiunea înaltă, ce aru recere crutiarea debuincioasă și la casu, cându aru avé ce-va base meritulu caintiei, — și anome în aceea :

a) Se reproduce, precum se dîce, fasiunea benevola a clericului III. Teodoru S t a v i l a insinuat de a trece la S. Unire, și se aduc în aceea nescari espressioni și apromissioni că acele, cari nu numai ca nu suntu adeverate, fără din contra suntu scorniture vatematorie pentru ca precum numitului neci cându nu i s'a facutu nece o promisiune de folose séu avantajuri, séu de prospecte lumesci, că cari se amintescu acolo, intocm'a nici altor'a, cari s'aru fi dechiaratu cându-va la nuu asemenea pasu. Căci se scia corespondentele X. ca nu numai Escelentia Sea, ci toti sciu aceea prea bine, ca religiunea nu se vinde pre bani, nici convictiunea spirituale nu se castiga prin promissioni vane, ca credința e darulu lui Ddieu, și la S. Unire nu se suscep numai aceia, cari au convictiune corate, cari din motive religiose suntu uniti în consciința ca doctrin'a S. Uniri.*)

b) Se dîce în corespondința aceea ce-va inca și mai mare, și anume că cum Escelentia Sea aru fi dechiaratu și inca plane înainte clericului „ca scopulu sântiesce midilócele“, acést'a domnule corespondente ! nu numai e o minciuna colosale, fără totu odată e o calumnia fără parchia.

Se scii Domnui'a Ta cu toti ai Domniei Tale ca Escelentia Sea are cu multu mai multa convictiune despre sublimitatea divina a religiei, de cătu că sa póta dechiará asi ceva, și e cu multu mai patrunsu de sântian'a preceptelor morali, de cătu că sa consentia unui principiu cá acel'a, carele subminédia tóta moralitatea.

Déca cum-va d-tea ai fi reflectatu numai încātu-va asupr'a calumniei acesteia, și o combiná cu cele ce scii în corespondința-ti apostrofata, ai poté observá, ca singuru urmezi aceea, ce arunci asupr'a altor'a, căci alt cum nu ai dá locu la menciu și la calumnie, ci ti ai alege fontanele, din cari 'ti scoti scirile, cá acele sa fia corate de tóta falsitate, cá sa poti dá apa limpede și nu zama de menciu în-

*) Fericiti suntu cei naivi, ca aceia voru și crede. Red.

a invetiá Evangeliulu, și în scurtu resuna în tóta lumea cunoscuta. Si ce a fostu caus'a ? Au va fi cine-va atátu de cutesantu a negá, ca cea principale a fostu esenti'a interna, puterea și divinitatea invetiaturei. Puna-o acel'a în comparare cu cele etnice și va vedea preferintiele ei, căci altmintre cine va fi în stare a le cuprinde pre tóte în modu dreptu.

În chrestinismu notiunea augusta a ddiei se arata în tóta splendórea și sublimitatea sea; delatrandu-se velulu tuturor superstitiunilor se arata în tóta spiritualitatea sea, puritatea și marirea sea; se arata unite tóte preferintiele sapientiei, imensitateri și puterei.

Evangeliulu explica omului misterulu profundu alu destinațiunei sele; i descopere și-lu scóte din dubitare asupr'a originei proprie, cá o perspectiva a venitoriului seu, unde are sa se întórcá; — da tuturor lucrurilor pretiulu corespondentioru, consoléza în durere și recompenséza tóte sacrificiele, sufóca tóte pasiunile și departa ori-ce egoismu particularu rafinat. Evangeliulu prestéza cea mai completa și admirabile condica a moralei, — pre carea morala, adopereze se ori-cátu speculatiunea omenesca, filosofia, a o privi cá productulu, cá fetulu seu, iera religiunei chrestine a-i recunósce singuru meritulu ca a chiarificat'o și si-a insusit'o, argumentele sele voru fi clatigatóre, zidite pre nasipu. O b j e k t i v e G ü t e , w a h r e W o h l d e r W e s e n , este notiunea scopulu finale alu moralei juridice. Nu amu nimic'a contr'a din punctulu loru de vedere, e bine; 'mi iéu voia a întrebá unde e viétia venitoria ? unde e, spre a scurtá vorb'a, nemurirea sufletulu ?

Ceea ce mai adauge la esenti'a Chrestinismului, este ca în revelare nemidilocita dela Ddieu se opune ori-carei alte religiuni a ratiunei de mai înainte, eschide despotismulu și-lu înlocuesce cu egalitatea și fraternitatea între individi, familii, natiuni,

grosiata cu calumnie**); de óre-ce aceste precdm credu ca sci si d-tea — nici cá medilóce nici cá scopuri nu suntu sântitórie.

Si de cum-va d-tea cu altii de asemenea cugelári ve-ti face asiá, și ve-ti incetá a mai dá locu la batjocuriri și defaimári, ce de nuu tempu incóce se continua cá din sistemu,***) atunci va poté fi readusa pacea și concordia ce o apostrofezi la capetulu corespondinței accentuate. —

S. P. M.

Cetimu în „Courier d'Orient“ :

Biserica bulgara și românii de pre tiermulu dreptu alu Dunarei.

Tulcea, 8 Decembre 1872.

„Infatigabilulu Metropolitu bulgaru s'a intorsu, dupa o absentia de 16 zile. Missiunea sea e terminata în districtele Macin, Babadagh și comunele Tulcea. Mai remâne districtulu Isaccea, și cáru locuitori au venitu sa-lu invite cá sa mérga în midilóculu loru.

„Eata list'a comunelor cari s'au anecsatu la Ecsarchatu : districtulu Macin, urbea Macin cu comunele Sulank, Vacareni, Gorvanu, Liencoviti'a, Zigil'a, Turcoi'a, Jenicaiu, Petienecu, Slotoc'a. Districtulu Babadagh : urbea Babadagh cu comunele Noltout, Zibil, Vistorn'a, Ienisal'a, Pasi'a-Risl'a, districtulu Tulcea, etc. În urbea Tulcea mai multu de 220 familii au petitionatu cátra Em. Sea Gregoriu spre a se anecsa; numai unu micu numeru de individe resista din caus'a unoru obligatiuni loate de o persoană influente cátra M-r. Dionisios.

„Aflámu ca acést'a va plecá spre Cassandr'a. I se uréza caletoria buna și se spera ca grecii voru fi mai fericiti cu celu ce-lu va înlocui.

„Aru trebui unu grosu volumu spre a descrie serbatorile cari au avutu locu în tóte pártile acelei comune : pretotindeni pre unde trecea M-r. Gregoriu se aflau o multime de trasuri cari 'lu insotiau.

„Tieranii au avutu ingrigirea de a inhamá pretotindeni cai de aceeași colóre la trasur'a Metropolitulu bulgaru. Chiaru și Circasienii tieneau se-lu onoreze escortandu-lu cu numerosi calareti, și acesti ex-munteni ai caucasului refusu de a primi bacsisiu

**) Dara déca s'aru intemplá sa nu fia asiá, quid tunc ? Red.

***) Face-ti și dvóstra cum facu ai nostri; nu a-ti vedutu în vr'o trei patru numeri cum au refrántu batjocurile și defaimárele aruncate asupr'a nóstra în modulu celu mai brutale și iera sistematicu. Red.

și popóre, cu unu cuventu între fiintiele ratiunali, cari forméza speci'a suprema a creatiunei.

Sa ascultámu aci și pre Göthe : „Propasiésca neincetatu cultur'a spirituale, iee sciintiele naturali o dimensiune cátu de colóșale și cufunde-se spiritulu omenescu în meditatiuni cátu de adenci, totusi nu va potea veni nici cându la înaltimea și cultur'a morale a Chrestinismulu ce se arata în Evangeliu.“ Nu va potea, căci este productu perfectu cá si a-toriulu, este sántu : Sántu e Ddieu, sántu suntu lucrurile lui.“

Acést'a invetiatura a fostu de chreslinii primitivi cuprinsa curatu, marturisita cu statornicia și zelosu propoveduita în fapte și cu cuventulu. Ci sa revenimu la subiectulu cuventulu nostru.

II. Dupa ce propaga Evangeliulu Iisusu Christosu, lasa pre pamentu cruce, cá unu a civilizatiunei de atunci. Dela piciorulu acestei cruce pleca doi-spre-diece legislatori, seraci, goli, cu câte unu batiu în mâna și elocentia și lumin'a Paraclytulu în sinulu și bratiulu, spre a invetiá pre filosofi sciintia și adeveru și sa innoiésca fati'a popóreloru. Legile lui Licurgu nu poteau sprigini Spart'a. Rom'a perea în vitiu și desfránu omorindu libertatea natiunilor; iere Mitologi'a lui Homeru mai potea corespunde și a multiam singuru o fantasia primitiva a unui poporu junu.

Doi-spre-diece pescari întemeiéza unu imperiu universale care susta de 18^{1/2} seculi, care pre lângá aceea ca avú de a suferi din partea pagánilor, cari fideli sentintiei : Quam quisque norit artem, in hac se exerceat *) (totu omulu în care maiestria o cunósce, se deprinde) nu se poteau deodată desbracă de ideile și credința loru, — l'a rosu la animă ambițiunea și pol'a de suprematia a fiiloru sei, și adi 'lu vedemu divisu în dóue biserici mari, și caus'a acestei divisiuni erá în câte-va. Ci cu-

*) Prov. grecescu. —

„Pretotindeni pre unde parintele Metropolitu Gregoriu a oficiatu, a pronunciatu discursuri indemnandu pre locuitori sa tráiesca fratiesce cu vecinii loru, a se ajutá reciprocu și a purtá recunoscintia M. S. Sultanulu, care le-a satisfacutu dorintiele, a se supune legiloru și a nu fi cártitori. Aceste discursuri au impresionatu multu pre románi, căci parintele Gregoriu le-a vorbitu în limb'a loru : pentru prim'a óra ei audu pre unu episcopu predicându în limb'a romána pre tiermulu dreptu alu Dunarei.“

Dupa „Reform'a“.

Varietáti.

*** Unu visu curiosu. La începutulu secolulu acestui'a tráia inea în Magdeburgu (Prusia) unu oficiu hatrenu, care deja în vers'a lui de copil erá pagiu, și apoi devenise ajutoru pre lângá persoan'a regelui Fredericu alu II-lea. În vér'a anulu 1769 elu se gasea cu monarchulu în Breslau. Atunci îi dise Fredericu întó diminiția : — Scii sa esplici visuri ? — Nu, Sire,“ erá respunsulu. — „Atuncé tine minte totusi visulu meu ; vomu vedea cu ce întemplare sórtea lu va pune în legatura, dise regele. Amu vedutu în visu o stea luminósa, lasându-se josu pe pamentu ; pre care lu incongiura cu o lumina admirabila de lucitóre ; nu fuia inváluitu de ea și ochiulu meu nu o putú petrunde. — Oficierulu tienú minte visulu — erá nóptea, în care fu nascutu Napoleonu I.

*** Unu diuaru din Londonu, reproduce dupa „Statar-day-Rewiew“, Cairo, (Egiptu):

„O descoperire fericita pentru poporulu lui Israelu. Între muntele Sinai și Marea rosia, la o distantia de 2 mile dela malulu márei, o caravana de beduini voindu sa-si ingrópe, se pare, prad'a provenita din atacarea și asasinarea Lordulu Brighd și a societátiiei sele, au scoso dintr'o grópa o pétra rosia triangulara cu inscriptiuni vechi ebraice. Între havasii, cari urmareau pre briganti, se afla și unu israelitu care recunoscendu precioasă și sacra tabla au anunciatu pre Rabinulu Beckel din Cairo. Acést'a au constatatú faptulú și au anunciatu în momentu pre aliantia israelita din Parisu.

Pre unulu din coltiurile este grosieru sculptatu capulu lui Moise. Se ascépta descifrarea caracterelor de pre ea. Vomu fi la curentele navelorú ; căci se dîce, ca comunitatile israelite din tóte tierile pregatescu delegatiuni, care sa mérga sa asiste la transportarea acelu veneratu monumentu.

rendu pagánii nu mai tienura la cultulu loru cu perseverantia și furia, pentru ca politeismulu erá idea falsa decádiendu sub ide'a adeverata și întinerita a unitatei lui Ddieu. Mergeti, dise invetiaceiloru sei, tóta în lumea, propoveduiti evangeli'a la tóta zidirea ! — căci scriso este : mie se va plecá totu genunchiulu, și tóta limb'a se va marturisí mie.

Celu întâiu chiamatu spre propoveduire a fostu sántulu Apostolu Andreiu. — . . .

Acum avendu tóte acestea în minte on. pub. judecati dvóstra déca merita sántulu Apost. Andreiu lauda din partea chrestiniloru, cându voiu spune, ca pentru latirea acestei invetiaturi și întemeierea acelu adeveru s'a ostenitu, s'a sacrificatu, a muritu. Elu a fostu unulu din cei 12 și inca celu întâiu chiamatu.

Dara ce laude vrednice voiu potea aduce tie Apostole a lui Christosu, séu cu ce cantári și cuvinte te voiu potea incununá pre tine ? Nu me pricepu !

Cine esti tu omule — barbatule care ai strabatutu lumea și locurile de cari se înfiórá poetulu latinu pagánu, Ovidiu, audiendu-si sentinti'a de esiliu în ele ? Cine esti tu, cu a cáru lumina a consciintiei și astadi ne conducemu cátra tient'a nóstra de preste momentu ?

Spone-mi cine te-a invetiatu a gráf asiá ; cine ti-a luminatu mintea cá sa vedi chiaru radi'a marirei celei neapropiate carea stralucesce lumin'a adeverulu în animele nóstre ? **) — Pre tine te-a trimisu sa dai pieptu cu lupii ; tu cu genialitátele universulu, pre cari nearmatu i-ai invinsu avendu arma prea puternica, și eu cutezu a vorbi de tine ! Au nu voiu fi condamnatu. Sa nu fia !

(Ya urmá.)

**) Can. I. And. pesn'a VI.

Dev'a, 5 Decembre st. v. 1872.
Domnului Dobo de Rusio'a!

(Urmare.)

Déca domni'a tea nu vrei sa pecatuesci in contr'a adeverului cu retacerea acolo, si atunci, cându si unde e de marturisitu — déca domni'a tea vrei sa fii omulu dereptatiei inaintea publicului, si déca ai convingerea despre acea ce ai afirmatu domni'a tea in privinti'a falsificării deasopra mie imputate; da protocolulu sub nr. comunit. 19/1870 de vorba in vorba publicitatiei, si apoi lasa sa judece publiculu cetitoriu — despre falsificarea domniei tele si a magistratului mie imputata si eu nu me voi rusina de opiniunea publica.

Déca domni'a tea pre langa astu-feliu de fapte, si dopa unu procesu scripturisticu atatu oficiosu la magistratu, catu si privatu jurnalisticu, totu mai indrasnesci inaintea publicului a afirmá falsificarea, si a face publiculu a o crede, lipsindu-i medilócele de convingere despre adeveru; — apoi eu amu temeu a declará din convingerea mea, cumca domni'a tea nu esti calificatu de unu judecatoriu juridicu.

Cualificatiunea unui judecatoriu competentu e de doue feliori. Unu feliu e capulu (adeca mintea) — alu doilea e anim'a si sufletulu.

Cu capulu séu cu mintea trebuie sa scii adeverulu, si sa pricepi dreptulu. — Cu anim'a si sufletulu trebuie sa vrei a face dreptu, si dereptate.

Cumca domni'a tea cunosci si scii adeverulu in casulu acest'a specialu nu me indoiescu.

Asia dara séu nu pricepi dreptulu in privinti'a falsificării, — si apoi vrei sa fii respectatu cá unu juristu! — séu nu vrei a face ce e dreptu, si dereptate, — si apoi vrei sa fii respectatu cá unu omu de caracteru solidu, omu de omenia!

Siarlatariile si mentiunile — cá sorori — nu au nutrementu tietoria pentru ómeni, — cu ele nu traiescu omulu multu. Cá sa traiescu multu, respectatu, séu bateru in liniscea unui omu de omenia, cu caracteru solidu, tiene-te de dreptu si de dereptate.

De altmintrea caus'a falsificării nu jace in scambarea séu modificarea conclusului; ci in negarea totala a reprezentatiei comunale seduse si amagite, in privinti'a pertractării tote.

Déca reprezentanti'a comunala — adeca inteligentulu (?) Ioanu Viorelu, in aretarea si acusarea data la magistratu in 15 Martie 1870 sub nr. 672/1870, me invinuiatu numai cu conceptulu conclusului, si cu privire numai la cuprinsulu conclusului conceputu — eu atunci taceamu, si le damu pace, — cunoscendu eu natur'a conceptelor, si a protocolorulu despre consultári si despre concluse, sciindu eu, ca protocolulu cu conclusulu atacatu de mine inca nu era scrisu pana atunci.

Inse aretarea si acusarea in contr'a mea sub nr. magistr. 672/1872 cuprinde in sine negatiunea totala insusi a pertractării, — afirmáandu, ca despre ojectulu acel'a, adeca despre cei 12 fl. a lui Fejer János séu Nagy Ignatiu nici o vorba nu a fostu; ci numai eu cu notariulu Maniu din capulu nostru amu scrisu in protocolu.

Acum Ioanu Viorelu vedindu-se stremtoratu, si cá prinsu cu aretarea falsa in contr'a mea, — si neindrasnindu, a seduce reprezentanti'a comunala de a remáne pre langa aretarea falsa, de care reprezentanti'a comunala nici nu sciea, cu ocaziunea investigatiunei a scambatu falsificarea mie imputata dintaiu prin scrisórea loru — aplicáandu-o pre modificarea conclusului. Adecá falsificarea asia au numit'o, cumca conclusulu nu s'a scrisu dintaiu asia in protocolu, precum si aru fi facutu intru adeveru, adeca: conceptulu se a schimbatu cu ocaziunea verificării.

Si asia magistratulu pre bas'a protocolului de investigatiune a senatorului Góntzi, fara de a me mai intrebá si pre mine, si pre notariulu Maniu — trecáandu cu tacere politicósa preste aretarea falsa si calumniatóre a reprezentatiei comunale cu Ioanu Viorelu din Sibotu, in contr'a mea sub nr. magistr. 672/1870; modificarea conclusului — facutu in 5 Aprile 1870 cu ocaziunea verificării — a declarát'o de falsificatu imputáandu-lu mie si notariulu Maniu.

Asiguranti'a domniei tale, domnule Dobo, cu care mi amenintiedi, vrendu a me infricosia de curagiulu moralu a magistratului din Oresthia, si vrendu a face domni'a tea pre publiculu cetitoriu a

crede, ca eu a-si avea frica; apoi si eu declaredu, nu numei ca te potu, asigurá; dara te si asigurédu prin ast'a, ca eu pre asiguranti'a d-tale impreuna cu a magistratului domniei tele, nu punu nici unu pretiu.

Mai bine asigurédia-ti d-tea siar'a si grajdurile cele nóue ale d-tele de didu, facute in tómn'a ast'a, dupa alegerea de deputati dietali — fiindu d-tea, cu vre-o cáti-va de clic'a d-tele, pre fatia passivistu fórtu activu.

Fiindu-mi in minte alegerea de deputati dietali in Oresthia, si passivitatea activa, a d-tele; mi vine aminte si o declaratiune aperiatóre a d-tele si a clicasilor d-tele din jurnale, in privinti'a vr'o cateoru-va mii de floreni, cari cu ocaziunea alegerei de deputati dietali in Oresthia, cerculau no atatu prin jurnale, cátu prin gurile din Oresthia — fara de a fi fostu cine-va nu numai anume, dara nici in specje nationala atacatu in jurnale.

(Qui non incusatus se excusat; ipse se incusat.)

Denunciárile si unu sacu de curechiu.

Domni'a tea me invinuesci, ca eu a-si fi denunciatu pre magistratualisti, pre Vladu, si pre d-tea anume cu unu sacu de curechiu.

Déca d-tea scii, ca eu te-amu denunciatu la Ilustritateá sea comesulu ca, dupa cum ai auditu (ipsissima verba adeca chiaru vorbele mele,) unu Siboténu, care se afla in carcere cá incusitu alu d-tele, ti-aru fi adusu unu sacu de curechiu, si déca d-tea ai cunoscintia liniscea a sufletului despre nevinovatiunea d-tale; de ce taci d-tea la o astu-feliu de invinuire grea, dejositóre, si neonestatóre mai alesu la unu judecatoriu publicu?

De ce nu pasiesci in contr'a mea cu acusarea pentru calumnia; ca numai asia te poti justificá? Le cauta curagiulu moralu, si intrebuintiedia-lu déca lu ai.

Domni'a-tea te laudi, ca nu ai denunciatu pre nimeni. Asia s'a laudatu si farisenu din st'a scriptura cu posturile, si cu mila data la seraci.

Asia se lauda si hotii, si insielatorii de legea cu postulu; ca ei postescu in tote septamáile, dara de furatu si de insielatu, déca potu, in tote dilele.

Denuntiarea póte fi si onesta, si neonestá; aterna dela insusirea, impregiurárele, dara mai alesu dela motivele si scopulu ei; déca e vorb'a de denunciare. Calumnia inse e numai de unu feliu; si est'a reu.

Dintre acúsárele ele grele si multe a clicasilor si sumutiatorilor calumniosi, date in contr'a mea la tote deregatoriile mie supr'aordinate, in anii 1870 si 1871, — la cari specialiter o se viu — aducu acum numai un'a inainte, si ast'a e din lun'a lui Septembre 1871 la ministeriulu de justitia sub nr. ministr. 15914/1871. Ast'a e facutu de Munerescu cumnatulu d-tele cu laudatii d-tele, protopopulu de gradatu Georgiu Bercianu, antistele comunalu, atunci suspendatu Nicolau Mariutiu, si inca trei insi unelte próste, cari nu sciu ce coprinde.

In scrisórea cea acúsatóre, si calumniatóre se spune despre mine ca eu amu atatu in oficiulu meu cátu afara, in viétia sociale, o portare escesiva, scandalósa (lehetőségig botrónyos és kicsapongó tarsadalmas, magaviselet) — cumca eu de vr'o cáti-va ani nici o cauza meritoriala criminala si civila nu amu dus'o la pertractare finala, adeca nu amu ispravit'o, — si cumca eu asia amu incurcatu causele, incátu la inceputulu anului 1871 tote causele civile si criminale se au luat dela mine; pentru ca numai le a-si fi incurcatu.

In fine se cere, cá pre mine cu reorganizarea judecatorielor sa nu me aplice, ci sa me stérge si eschida pentru toto-déun'a din statulu personalu judicialu.

Óre póte-se, cá Munténu Georgiu — Munténu Avramu Elias — Mariutiu Avramu si Barabantiu Nicolau nisce ómeni prosti satesci, sa scornésca ei asia ce-va din capulu loru despre lucrurile oficióse interne a magistratului, si anume cele giudiciale — fara informatiune falsa, sumntiatóre a magistratualistilor?

Óre scrisórea deasupra cum se aru potea nomi? Ast'a e mai multu si mai rea decátu o denunciare.

Si déca d-tea in scrisórea cea intre prostii subscrisi, nu esti subscrisu de vedutu; óre nu se póte crede, cumca si d-tea esti intre densii numai ascunsu nevedutu, incátu nu te-ai suscrisu, numai ai indemnato, sumutiatu, si informatu falsu, séu alti magistratualisti?

Vladu ala Dante.

Ce se atinge de denunciarea mea fatia cu secretariulu Vladu sum silitu a face deslucirea corespondiatóre.

Vladu cá cancelistu, era mie, in cancelari'a mea, ordinatu, cá practicantu sub control'a mea, sub numele meu, dara si sub responsabilitatea mea.

Vedindu eu nepasarea densului in privinti'a lucrului oficiosu — vedendu sporiulu pacinu a lui — dara mai vertosu audiendu eu declaratiunea sea, cumca elu intru adusu mi lucra reu; pentru ca eu cam corigamu in lucrurile sele, si lu intrebuintiamu cá actuantu, si apoi densulu nu vrea a cunósce gresielele in lucrurile sele, ci decátu sa cunósca densulu, ca inca nu scie tote, ci mai are de a invetiá, mai bucurosu vrea elu a-si acoperi nescintia, cu fal'a de a lucrá reu.

Ca in fantasi'a densului de atunci, dopa ce mai cetise ce-va cá copilu — si anume pre vestitululu Dante; — fantasá, ca elu numai dopa mórtu vré sa traiesca, si cumca elu in viétia sea numai pre terenulu politicu vrea sa escedie.

Prin urmare intru o di cu lucrulu multu, nevéndu la cancelaria — si chiamatu tramitiendu-mi vorba, ca are lucru in teatru; eu amu fostu silitu a face aretarea in contr'a lui din punctu de vedere a detorintei mele oficióse.

Déca ast'a fapta a mea este denunciare neonestá; apoi toti creditorii, cari dau incuse in contr'a detorasiloru, la judecatoria si toti vatematii in privinti'a vatematoriloru acasati suntu denunciati.

Cu astu-feliu de denunciári nu amu temeu de a me rusina inaintea ómeniloru de omenia, apoi ómeni cei fara ómenia, blastemati nu au ei insusi rusine.

La denunciárile mie imputate facia cu magistratualistii, déca d-tea nu ai avutu de a aduce fapte speciale inainte; pentru ca nu ai avutu de cele temeinice; ci te-ai marginitu la suspiciunare simpla — o sa-ti viu eu intru ajutoriu, cu fapte speciale, nu numai argumentate, ci si documentate, inse de alta data, cátu de aprópe; pentru ca fatia cu magistratualistii amu multe astfeliu be denunciári, cá cele desopra.

In privinti'a fortuneloru pornite asopra capului meu in Oresthia, acum in genere numai atatu ti observedu; cumca fortunele celea, suntu de o natura cu fortun'a desopra adusa inainte; adeca: cu acusarea facuta la ministeriulu de justitia in contr'a mea Dara fortunele acelea tote nu au fostu pornite si tientate asopra capului meu, ci dintaiu numai asopra inspectoratului meu din doue puncte de vedere. Fiarele cele selbaticé, tenute stensu si oprite, vréu sa scape de mine, lucru firescu; — apoi altii cascau gurele dopa inspectoratulu meu, si si ascutiau dentii, mai tárdiu se estinsera fortunele si in contr'a denumirei mele la judecatoriile cele nóue.

Asemenea voi sa-ti mai reflectédu cátu de curendu la afirmatiunile d-tele 1-a despre siarlatanii si insielatorii nationali atatu passivisti cátu activisti — 2-a despre fondulu scólei din Vinerea, care inca nu esista — ci numai concluse scrise in privinti'a fondului — 3-a despre confusiunea d-tele cu privire la corespondintia séu declaratiunea mea in „Telegr. Romanu“ nr. 89. — 4. despre fortunele mele cele din Oresthia si cele din Dev'a, — si 5. despre siarlatariile anume a d-tele, pentru ca me ai provocatu ale areta cu fapte, nu numai cu frase góle; si sum convinsu, ca numai cu fapta siarlatanarésca de 15 cr. si 25 fl. cu provocare la nr. 58 a „Albinei“ din 1870 — te voi saturá. Apoi de reserva mai este si istoria despre „coibulu sasilor“ a d-tele, cându ai vrutu sa-lu spargi in ascunsu.

Nu mai sa fii cu rabadare, ca eu cu privire la promissionea ast'a a mea detoriu nu ti-oi remáne.

La revedere

Ioanu Balomiri.